

Rakvere linna-juhitud heidavad rahvusvärvides salli tarva skulptuuri pronksist kaela ümber. Samuti sai kargel talvapäeval sooja salli poiss jalgrattaga.

Tähtsad kujud ehiti rahvusvärvides sallidega

Eisel kargel hommikul said olulised kujud üle Eestimaa kaela sinimustvalge salli. Meie kandis ehivad rahvusvärvid nüüd Juhan Kuke, Otto Strandmani, Arvo Pärdi ja tarva kaela.

Eisel kargel talvehommikul kogunes mitukümmend inimest Kärü külla kunagise riigivanema, iseseisvusmanifesti autori Juhan Kuke sünnikohta, et suurmehele austust avaldada.

ANDRES PULVER

andres.pulver@virumaateataja.ee

Rüügimehe mälestuskivi kõrval seisvale Juhan Kuke fotoskulptuurile pani rahvusvärvides salli kaela riigikogu esimees Eiki Nestor. "Selle salli kodus vilunud käsitöömeister Kaire Lihtsa Põlvamaalt, ütlen seda kõva häälega, juhaks kui Juhani proua Helga peaks hakkama uurima, kust mehele äkki selline uhke sall kaela tekkis," ütles Nestor.

Riigikogu esimehe sõnul tõttas ta valitsusele appi, sest üks ministritest viibib välismaal ega saa endiste riigivanemate austamisest osa võtta. "Minu ainus tingimus oli, et isik, kelle kujule mina salli panen, oleks olnud riigikogu esimees," lausus Eiki Nestor.

Juhan Kukk oli pärast teist Virumaa meest Otto Strandmanit ning enne Konstantin Pätsi I riigikogu esimees. Rohkem on ta siiski tuntust kogunud riigivanemana aastatel 1922 ja 1923, iseseisvusmanifesti autori ning Eesti Panga direktorina.

Juhan Kukk jagas mitmete meie omaaegsete riigimeeste saatust. Ta lõpetas oma elupäevad Venemaal Arhangelski oblastis Kargopolis ja on maetud nimetusse hauda. Eiki Nestor rääkis, et Eesti riik on rajanud Tallinnasse ühise kenotaafinende riigijuhtide mälestuseks, kelle haudu kodumaal pole.

"Juhan Kukega on küll paremad lood, sest tema perekonna poolt on talle Rahumäe kalmistule kenotaaf loodud," kõneles Nestor.

"Kukk oli selle poolest tähelepanuväärne mees, et vormistas paberile selle vabaduse, mis

Riigikogu esimees Eiki Nestor pani kodutütartele valvsa pilgu all Juhan Kuke fotoskulptuurile sinimustvalge salli kaela. Alumisel pildil seob Otto Strandmanile salli kaela kultuuriminister Indrek Saar.

Juhan Kukk oli isik, kelle mõtted meie riigile aluse panid.

INDREK KESKÜLA, Väike-Maarja vallavanem

eestlaste hinges oli aastasadu pulbitsenud," meenutas riigikogu esimees Juhan Kuke rolli iseseisvusmanifesti autorina. "See on esimene dokument, millel põhineb meie vabariik," lisas Nestor.

Eiki Nestor lausus, et riigi juubelinädal on talle juba väga palju emotsioone pakkunud. "Kui kellelgi on veel võimalus üks emotsioon oma hinge mahutada, siis minge mõnda lasteaeda vabariigi sünnipäeva aktusele. Kui Juhan Kukk oleks saanud minuga koos teispäeva hommikul lasteaias olla, oleks ta sama moodi nagu mina nutnud, kuulates, kuidas viie-kuueaastased poisid ja tüdrukud Eesti hümnit laulavad," kõneles riigikogu esimees.

Väike-Maarja vallavanema Indrek Kesküla sõnul on alati oluline teada, kes on kodukandid tuule tiibadesse saanud. "Juhan Kukk oli isik, kelle mõtted meie riigile aluse panid," lausus Kesküla. Ning lisas Triivi Vellistet tsiteerides: "Ju-

han Kukk oli mees, kes rääkis vähe, aga tegi palju."

Kesküla meenutas sedagi, et Juhan Kukk oli Eestis üks ühistulisele tegevusele alusepanijaid ja selle eestvedajaid. "Praegu, sada aastat hiljem, räägime taas ühistevõtte olulisusest ja ka meie vallast leiab häid näiteid ühistulise tegevuse kohta," lausus Väike-Maarja vallavanem.

Kultuuriminister Indrek Saar sidus sinimustvalge salli kaela Otto Strandmani fotoskulptuurile tolle sünnikohta tähistava mälestuskivi juures Vandu külas. Kui Juhan Kukest on räägitud kui Eesti marga isast, siis Strandmanit peetakse krooni isaks.

Strandman oli Eesti esimene riigikogu esimees, enne seda oli ta 1919. aastal olnud pool aastat peaminister. Teist korda oli Strandman valitsusjuhi ametis aastatel 1929–1931.

Indrek Saar lausus, et Otto Strandman oli eestlaslikult nu-

tikas kõnemees, kes rääkis alati täpselt nii palju kui vaja. Saar meenutas, et Strandmani üheks oluliseks teeneks peetakse tema peaministriks oleku ajal vastu võetud radikaalset maaseadust, mis tagas vabandussõjas ja Landeswehri sõjas osalenutele maaomanikuks saamise. "Ja 1917. aastal oli tema üks neist, kes aitas Peterburis Eestimaa kubermangu autonoomia seaduse läbi suruda," lisas kultuuriminister.

Rakvere linnajuhitud sidusid eile hommikul rahvusvärvides salli kaela linna aukodanikku Arvo Pärdi kujutatavale skulptuurile "Noormees jalgrattal muusikat kuulamas" ja tarva kujule.

Eile sai Eesti riigi 100. sünnipäeva auks sinimustvalge salli kaela enam kui 20 tuntud skulptuuri, lisaks seoti sall kaela 14 endise riigipea fotoskulptuurile, mis olid püstitatud omaaegse sõjaväe ülemjuhataja Johan Laidoneri ja esimese riigisekretäri Theodor Kääriku sünnikohta.

3 X MEELIS MEILBAUM, MARIANNE LORENTS